

THEO MEDER
ELINE VAN EKERT · DAVID DE VRIES

Trilbil en Duivelsdrek

17 oude Groninger sprookjes
van Trijntje Soldaats en haar toehoorders

Sterck & De Vreese

Deze uitgave kwam mede tot stand
dankzij steun van

© 2022 Theo Meder, Eline van Ekert, David de Vries
Uitgeverij Sterck & De Vreese

Ontwerp omslag en binnenwerk: Mijke Wondergem
Boekverzorging binnenwerk: Peter Tychon

Illustratie omslag: Hendrik Werkman *De Vertelling op de Markt* (1943)
Collectie Groninger Museum: foto Marten de Leeuw
© Erven Werkman – Stichting H.N. Werkman

ISBN 978 90 5615 966 5
NUR 610

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Sterck & De Vreese, postbus 234, 8400 AE Gorredijk, Nederland -info@sterckendevreese.nl.

De uitgeverij heeft ernaar gestreefd alle copyrights van de in deze uitgave opgenomen illustraties te achterhalen. Aan hen die desondanks menen alsnog rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Sterck & De Vreese.

Sterck & De Vreese is onderdeel van
20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.sterckendevreese.nl

Inhoud

Voorwoord [6]

1. De vertelster: Trijntje Soldaats [9]

2. De optekenaar: Gerrit Arends Arends [15]

3. De zwerftocht van het manuscript [23]

4. De editeur: Eilina Huizenga-Onnekes [27]

5. De kunstenaars van De Ploeg [37]

6. Het verhaalrepertoire [41]

Trilbil en Duivelsdrek [41]

De vertelsituatie [45]

De verhalen en de traditie [48]

Rauwe sprookjes en de tere kinderziel [67]

Waar kwamen Trijntjes sprookjes vandaan? [72]

7. De diplomatische teksteditie [75]

BIJLAGE:

Volgorde van de vertellingen en bijbehorende
internationale *tale types* [178]

Literatuur [180]

Voorwoord

Het Boek van Trijntje Soldaats (editie 1928) is welbeschouwd het mooiste, interessantste en meest unieke sprookjesboek dat ooit in Nederland is uitgegeven. Met z'n drukwerk en houtsneden door kunstenaars uit het Groningse kunstenaarscollectief De Ploeg is het een waar bibliofiel kunstwerk dat antiquarisch inmiddels behoorlijk aan de prijs is, zeker de tien met de hand ingekleurde exemplaren. Het boek werd destijds in een oplage van zeshonderd exemplaren gedrukt, en kostte in 1928 al 4,50 gulden. Nu wordt er meer dan het honderdvoudige voor gevraagd, en voor de ingekleurde exemplaren nog veel meer.

Buitengewoon boeiend is het dat de verhalen zo vroeg, in 1804, zijn opgetekend door een jongetje van elf jaar oud, dat nog met de ganzenveer moest schrijven. De verhalen bieden cultuurhistorisch gezien een uniek inzicht in de mondelinge verteltraditie van het achttiende- en vroeg negentiende-eeuwse Groningen, die – zoals zal blijken – overigens niet mals was.

Daarom is er alle reden om de opgetekende verhalen uit 1804 eindelijk eens wetenschappelijk betrouwbaar uit te geven. De tot nu toe verschenen edities waren bepaald niet onverdienstelijk, maar deden toch niet volledig recht aan de reële optekeningen. Zo werd de volgorde van de verhalen veranderd, bleven bepaalde (onbegrepen of onwelgevallige) details onvermeld en werden duistere passages vanuit cultuurhistorisch perspectief niet altijd adequaat verklaard.

In deze wetenschappelijk verantwoorde editie wordt een zogenoemd 'diplomatisch' afschrift gepubliceerd van het handschriftje, met foto's van iedere bladzijde en betrouwbare letterlijke afschriften. Afschriften die ook alle spel- en schrijffouten laten zien, alle doorhalingen en correcties, en die volkomen recht

doen aan de kinderlijke optekening. Een editie bovendien die probeert alle onduidelijkheden of thans onbegrijpelijke details te verklaren.

Tevens wordt een gedegen inleiding verzorgd, waarin aandacht geschonken wordt aan de vertelster, de optekenaar, de geschiedenis van het manuscriptje, de editeur en de kunstenaars die de uitgave ruim een eeuw later vormgaven, en – niet onbelangrijk – het karakter van het verhaalrepertoire in een lokaal, nationaal, internationaal en cultuur-historisch perspectief. Deze uitgave wordt gecombineerd met een zo volledig mogelijke bibliografie. Tot slot zal duidelijk worden waarom *Het Boek van Trijntje Soldaats* uiterst belangrijk Gronings en Nederlands erfgoed is.

Theo Meder (senior onderzoeker Meertens Instituut,
Amsterdam en hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen)
David de Vries (student Rijksuniversiteit Groningen)
Eline van Ekert (student Rijksuniversiteit Groningen)¹

¹ Niet onvermeld mag blijven dat in 2020 een eerder afschrift van enkele verhalen is opgenomen in de masterscriptie van Jacob Jan Wierenga (RUG, *Het Schrif van Gerrit*)

De huidige Torenstraat 4, geboortehuis van Trijntje Alberts,
beter bekend als Trijntje Soldaats (foto: Theo Meder)

De vertelster: Trijntje Soldaats

Trijntje Soldaats dankt haar bekendheid aan het feit dat zij tussen circa 1800 en 1804 ten minste vijftien sprookjes heeft verteld aan de broertjes Arends, die de oudste, de elfjarige Gerrit, heeft opgeschreven in een ongebruikt kasboekje van zijn vader.¹ Ruim een eeuw later, in 1928, gaf Eilina Huizenga-Onnekes de sprookjes uit in een bibliothele uitgave onder de titel *Het Boek van Trijntje Soldaats*.² Als dit niet gebeurd was, zou Trijntje inmiddels uit de herinnering zijn verdwenen, zoals zoveel gewone mensen uit de achttiende en negentiende eeuw.

Trijntje werd op 19 januari 1749 geboren als Katharina (Trijntje) Alberts³, in het Groningse wierdedorp Ezinge, ten noordwesten van de stad Groningen. Haar ‘achternaam’ is, zoals toen vaak voorkwam, een patroniem, want haar vader heette Albert Derks. De vader was dus zoon van Derk, en Trijntje was de dochter van Albert. Trijntjes geboortehuis stond aan de Torenstraat⁴ in Ezinge, en daar groeide ze op bij vader Albert, moeder Lysbeth Klaassen, zusje Elisabeth, halfzussen Jantje en Geertje en halfbroer Derk – de laatste drie waren afkomstig uit een eerder huwelijk van de vader met Trijntje Biewes.

1 Over het kasboekje zie de hoofdstukken 3 en 7. Over de serieuze mogelijkheid dat broertje K. Arends ook twee van de opgetekende sprookjes heeft verteld, zie hoofdstuk 6 en 7.

2 Huizenga-Onnekes 1928.

3 Veel onderzoek naar de historische persoon Trijntje Soldaats en haar leefomstandigheden is verricht door Wija Friso; zie Friso & Van der Kooi 2001. Van deze studie is hier dankbaar en veelvuldig gebruikgemaakt. Zie verder het lemma ‘Trijntje Soldaats’ door J. van der Kooi in het *Enzyklopädie des Märchens* 12 (2007), koll. 848-850.

4 Tegenwoordig Torenstraat 4, maar toen Trijntje er geboren werd, had het huis nog geen nummer.

Trijntjes vader was kuiper, een beroep dat uit meer bestond dan alleen tonnen kuipen. Zijn werk met hout en metaal bestond deels ook uit het maken of repareren van boerenwagens en -karren en zelfs het vervaardigen van lijkkasten.

Verondersteld wordt dat Trijntje als kind korte tijd naar de dorpsschool is gegaan, maar dat zij al vrij snel thuis haar moeder moest bijstaan in het gezin. Misschien dat Trijntje nog een klein beetje heeft leren lezen, maar aannemelijker is dat ze nagenoeg analfaabeet was. Schrijven kon ze in elk geval niet, want toen ze op latere leeftijd eens een juridisch verzoekschrift ondertekende, deed ze dat met een kruisje.⁵ We mogen aannemen dat de volksverhalen die Trijntje later vertelde uit de mondelinge overlevering afkomstig waren, en niet uit enig zelf-gelezen drukwerk. Waar ze haar verhalen vandaan had, blijft nog even een open vraag.

In 1759 overleed vader Albert Derks, toen Trijntje nog maar tien jaar oud was. Het gezin kreeg toestemming om in het huis te blijven wonen, en weduwe Lysbeth kon met hulp de kuiperij in bedrijf houden, en later nam haar dochter Elisabeth het bedrijf over tot zij begon te dementeren. Een boedelinventaris uit 1813 van huis en kuiperij aan de Torenstraat 4 vermeldt overigens de aanwezigheid in de voorkamer van een kastje met achttien verschillende boeken (taxatiewaarde 2 gulden)⁶, een boekenkast (50 cent), vier bijbels met zilverbeslag (ruim 20 gulden) en in een kabinet in de voorkamer nog eens vijf boeken (1,50 gulden) – geheel ongeletterd was de familie dus niet.

5 Perton 2020. Hierover weldra meer. In een mondelinge mededeling verklaarde Harry Perton nog dat het schoolsysteem destijds anders in elkaar zat dan nu. Nu leren leerlingen tegelijk lezen en schrijven, maar in de achttiende eeuw kreeg men eerst les in lezen, en daarna pas in schrijven (wat als motorische handeling immers iets heel anders is). Wie slechts kort school ging, kon misschien toch lezen en niet schrijven.

6 Friso & Van der Kooi 2001, p. 74. Ter vergelijking: de aanwezige houten stoven in de melkkamer waren al het dubbele waard. De inventaris vermeldt ook elf schilderijen (3,30 gulden) in de voorkamer, en een schilderij van de Bijbelse koning Belsazar (75 cent) in de melkkamer.

Ruim na haar dertigste krijgt Trijntje kennis aan een Duitse soldaat in Nederlandse dienst, die hier te lande Andries Cremer (of Cramer) wordt genoemd, maar die officieel Johann Andreas Greuling (ook wel gespeld als Greulingen en Krieling) heette. Hij was afkomstig uit het Duitse plaatsje Schlitz, in Hessen. Trijntje en Andries trouwden in 1787 in de stad Groningen, waar ze ook een tijdje in de Zwanestraat bleven wonen, vlak bij de Martinitoren, waar ze in het huwelijk getreden waren. In de stad Groningen kreeg Trijntje Cremer in 1788 haar dochter Elizabeth. In datzelfde jaar trekt het echtpaar naar Schlitz, en daar krijgen ze nog een zoon. In 1793, toen zoon Gerhard zo'n drie jaar oud was, kwam vader Andries reeds te overlijden. Aan haar huwelijk met deze Duitse huursoldaat heeft Trijntje haar latere bijnaam Trijntje Soldaats te danken.

Uit een Duits reisdocument uit 1793 komen we te weten dat Trijntje van middelbare lengte was en bruin haar had. Het zelfde document meldt dat Trijntje en haar twee kinderen behoorlijk berooid waren, en dat liefdadigheid tijdens haar terugreis naar Groningen op prijs werd gesteld.

Datzelfde jaar reisde Trijntje dus met haar twee kinderen zo'n 600 kilometer terug naar Ezinge. Ze leed ook daar een armoedig bestaan en moest leven van de liefdadigheid van de diaconie. In 1798, op haar 49ste, treedt ze voor de tweede keer in het huwelijk in Den Ham met de twintig jaar jongere boerenzoon Wybe Wybrands (1769-1809) uit Fransum. Dit is de reden waarom op de binnenkaf van het schriftje van G.A. Arends naar de vertelster wordt verwezen als Trijntje Wybrands. Het echtpaar gaat wonen in een huisje aan Peperweg 23 te Ezinge.⁷ Ze kunnen niet rondkomen van het loon van Wybe alleen en dus moet Trijntje buitenshuis werk verrichten om bij te verdienen. Bij de gegoe-de familie Arends, aan de Torenstraat 5 (schuin tegenover haar eigen geboortehuis) komt ze naaiwerk verrichten. Nu hoort bij naaiwerk niet direct ook sprookjes vertellen aan de kinderen – al

⁷ Destijds was het huisnummer nog 85.

kan ze het uit eigen initiatief wel hebben gedaan. Het is echter niet denkbeeldig dat Trijntje tevens (parttime) huishoudster en oppas was, in een gezin waarvan de moeder in 1801 was overleden en vader en weduwnaar Arend Gerrits Arends een drukke betrekking had. Op de binnenkant van de kaft van het vertelboek schreef – naar we mogen aannemen – Johannes Onnekes, die als tweede het manuscriptje een tijdje tot zijn beschikking had, dat Trijntje Soldaats in huize Arends “menigmaal werkzaam was om klederen te herstellen enz.”. Dat ‘enzovoorts’ kan veelzeggend zijn en hoeft niet per se te duiden op sokken stoppen. Eerder lijkt ook dit een aanwijzing voor allerhande huishoudelijk werk. Hoeveel kleding valt er immers te herstellen in een gezin van drie, waarin niemand zwaar lichamelijk werk verricht? Niettemin werd in haar overlijdensakte vermeld dat Trijntje van beroep “naajvrouw” was, die dan natuurlijk meerdere families zal hebben bezocht voor herstelwerk.

Waarschijnlijk kwam Trijntje in huishoudelijke dienst na het overlijden van de vrouw des huizes in 1801, en ergens tussen dat moment en 1804 vertelde ze dus sprookjes aan de broertjes Arends, en die sprookjes waren trouwens inhoudelijk bepaald niet kinderachtig.

Op het moment van vertellen was Trijntje in de vijftig. Of zij na 1804 nog lang in dienst is geweest, is onbekend. Het kasboekje van Gerrit heeft nog de nodige blanco pagina’s aan het eind. Natuurlijk kan dat van alles betekenen: Gerrit had geen zin meer om de sprookjes op te schrijven, Trijntje was door haar repertoire heen, of ze is kort daarna uit dienst getreden.

Begin 1806 komt Trijntjes zoon – haar jongste kind – te overlijden; hij werd op 1 februari begraven en werd slechts vijftien jaar oud.⁸ Zoon Gerhard Krieling (zo gespeld in de verslagen) was als boerenknecht werkzaam bij boer Jan Jans in Den Ham. Toen hij hooi op de zolder moest sjouwen, is hij van de ladder gevallen en daarbij ernstig gewond geraakt – waarschijnlijk aan zijn

8 Informatie gebaseerd op Pertou 2020.

Plaquette aan Torenstraat 4 (foto: Theo Meder)

hoofd. Toen zijn situatie na drie dagen nog niet verbeterd was, gaf de boer opdracht aan zijn eigen zoon om de gewonde Gerhard te paard naar zijn moeder in Ezinge te brengen. Het vervoer was blijkbaar te pijnlijk en Gerhard werd halverwege, in Suttum, afgezet bij mensen die Trijntje vervolgens waarschuwden – de boerenwerkgever had namelijk nog niets van zich laten horen. Geschrokken liet Trijntje haar zoon ophalen met een paardenslee, er werd nog een arts ontboden, maar de jongen overleed een paar dagen later. Trijntje nam een advocaat in de arm om opheldering te krijgen over het ongeluk en de nasleep, en tevens wilde ze het resterende loon en de kleren van haar zoon ontvangen. Er heeft geen zitting meer plaatsgevonden en kennelijk werd Trijntje in alles tevreden gesteld.

In 1809 komt Wybe Wybrands op veertigjarige leeftijd te overlijden en wordt Trijntje andermaal weduwe. In 1814 overlijdt Trijntje Soldaats op 65-jarige leeftijd. Er bestaan geen foto's van Trijntje, want de fotografie moest nog uitgevonden worden. Haar graf bij de kerk van Ezinge is al lang en breed geruimd en kan dus niet bezocht worden.

Aan het geboortehuis van Trijntje, Torenstraat 4, hangt nu een bronzen plaquette met als opschrift:

*Hier werd geboren
Trijntje Alberts
1749 – 1814
de sprookjesvertelster
Trijntje Soldaats*

De plaquette, vervaardigd door kunstenaar Elma de Haan uit Ezinge, is in 2001 geplaatst. Een tweede plaquette over Trijntje van de hand van De Haan hangt elders in de Torenstraat.

De optekenaar: Gerrit Arends Arends

Toen Gerrit Arends Arends¹ (1793-1876) in 1804 de sprookjes van Trijntje Soldaats uit haar mond had opgetekend, was hij nog maar elf jaar.² Zijn jongere broertje Kornelis (Kees³) Arends Arends (1797-1854) zat ook bij de vertellingen en was toen zeven jaar oud. De broertjes woonden samen met hun vader in het huis schuin tegenover het geboortehuis van Trijntje Soldaats, in de Torenstraat 5.⁴

Vader Arend Gerrits Arends (1756-1823) was toen al weduwnaar, want zijn vrouw Geertruid Kornelis was in 1801 reeds jong gestorven. Vader Arend was een vermogend koopman. Trijntje Soldaats kwam over de vloer om kleren te herstellen, maar waarschijnlijk was zij, na het overlijden van de moeder, ook een tijdje een soort huishoudster en paste zij af en toe op de kinderen.

Het schriftje waarin de jonge Gerrit de vertellingen opschreef, was een al enigszins gehavend kasboekje dat zijn vader niet meer kon of wilde gebruiken.⁵ Bij een enkele afgescheurde paginahoek

1 In en zelfs al vóór de Franse Tijd deed zich het fenomeen voor dat sommige mensen een familienaam kozen, maar tegelijk het patroniem nog niet loslieten. In historische documenten wordt de naam correct gespeld als Gerrit Arends Arends, waarbij de laatste Arends als familienaam gekozen is, die onveranderlijk bleef bij nieuwe familieleden. De middelste naam is het patroniem: Gerrit Arends Arends is de zoon van Arend, die op zijn beurt ook Arends als familienaam had, maar Gerrits (naar zijn vader Gerrit) als patroniem. Met dank aan Leendert Brouwer (Meertens Instituut) voor de uitleg.

2 Voor veel biografische informatie is wederom dankbaar gebruik gemaakt van Friso & Van der Kooi 2001.

3 En niet "Klaas" zoals Herman Poort hem noemt in zijn 'Ter Inleiding' op Huizen-ga-Onnekes 1928. Jansen 2001, p. 59 neemt deze vergissing overigens over. Klaas komt van Nicolaas, niet van Kornelis.

4 Deze huisnummering is van later datum.

5 De pagina's van het kasboekje zijn verkleurd en vergeeld, maar op sommige bladzijden is de rode verticale lijn nog te zien waarachter normaal gesproken de bedragen werden opgeschreven en opgeteld. Het kasboekje was overigens niet 100% blanco:

zien we Gerrit er netjes omheen schrijven (er zijn geen woorden weggevallen), en dat zal de reden geweest zijn waarom het als administratief boekje onbruikbaar was geworden. Nadien is het schriftje nog wel wat verder beschadigd geraakt, wat we kunnen opmaken uit weggevallen letters of regels.

Hier en daar zien we inktspatjes op de bladzijden: we moeten ons realiseren dat Gerrit nog schreef met een ganzenveer en inkt. De kroontjespen met stalen punt was nog niet algemeen in gebruik in Nederland. We zien aan de kwaliteit van Gerrits schrijfwerk dat zijn ganzenveer gaandeweg begon te slijten en dat hij een nieuwe pen moest snijden.

Het spreekt voor zich dat Gerrit de vertellingen pas even later aan een schrijftafel heeft opgeschreven, nadat hij ze gehoord had – direct met een verteller meeschrijven is ondoenlijk. Dit betekent wel dat Gerrit de bewoordingen van Trijntje niet echt letterlijk weergeeft. Hij heeft er Nederlandse teksten van gemaakt, en mogelijk heeft hij hier en daar wat meer aangepast (of verkeerd onthouden). Dat twee sprookjes ik-vertellingen⁶ zijn geworden, waaronder één vertelling die begint met “ik en mijn broeder” was misschien een initiatief van Gerrit (de broer verdwijnt overigens snel uit beeld). Dat Trijntje een mannelijk heldenverhaal in de ik-vorm (een jij-vorm is erg onnatuurlijk) vertelde, valt niet uit te sluiten, maar zou toch een beetje vreemd zijn. In ieder geval geldt telkens: tussen de verteller en de optekening zit altijd het filter van de optekenaar (zo lang er geen opname-apparatuur is uitgevonden).

In een gegoede familie als die van de familie Arends was het gebruikelijk dat de kinderen een gedegen opleiding genoten. Ezinghe beschikte over een schooltje, dus het is mogelijk dat de broertjes Gerrit en Kees dat hebben bezocht, maar het is denkbaar dat zij

tegen het einde van de elfde vertelling staat een aantekening over ontvangsten en onder de tekst van de vijftiende vertelling schemeren twee aantekeningen van de vader door over ontvangen gelden te “Ezinghe”.

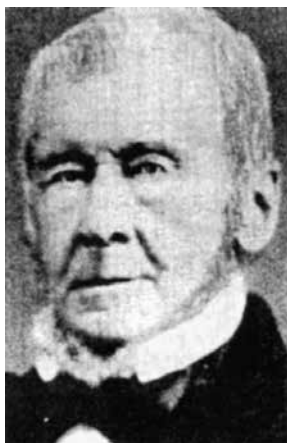
6 In het handschrift de tweede en derde vertelling. De latere editeur Huizenga-Onnekes heeft daar de derde en vijfde vertelling van gemaakt.

(ook) privéles aan huis kregen. Tot de scholing behoorde natuurlijk lezen, schrijven en rekenen, en in ieder geval (ook iets van) geschiedenis en aardrijkskunde, Frans en Latijn. Destijds was Frans nog zeer gangbaar in de betere kringen – we bevinden ons ook nog eens midden in de Franse Tijd (1795-1813). Daarnaast was Latijn nog altijd de schrijftaal van de (wetenschappelijke) elite. Het is dan ook niet vreemd dat er in het handschriftje van Gerrit een regeltje Latijn te vinden is: “Finis Coronat Opus & rip”⁷ Zo’n zinnetje kan niet afkomstig zijn van een analfabete Groningse vertelster, maar moet door Gerrit Arends zijn toegevoegd.

Een standaardspelling voor het Nederlands bestond nog niet, dus dat mag een beetje als excuus gelden, maar we kunnen toch wel vaststellen dat de jonge Gerrit geen consequente speller was. Zijn gebruik van interpunctie is nog minder: de zinnen gaan vaak achter elkaar door. Hij doet in zijn manuscript zijn best om elke i een puntje te geven, maar hij geeft ook elke u consequent een puntje. Dat het optekenen van de reeks sprookjes in verloop van enige tijd is geschied, blijkt wel uit het feit dat Gerrit gaandeweg wat zorgvuldiger werd met interpunctie: zo verschijnen er na verloop van tijd wat meer komma’s en punten en gaat hij het afbreekstreepje vaker gebruiken als hij woorden afbreekt. Op het gebied van de spelling begint hij op zeker moment de lange s (die lijkt op een f) correct te gebruiken.

Net als zijn vader werd Gerrit in zijn latere leven koopman, terwijl zich in het huis op Torenstraat 5 waarschijnlijk ook een winkeltje bevond. Gerrit was financieel in goeden doen; hij bezat huizen en grond. Zo was hij eigenaar van de panden op Torenstraat 5, 6 en 8. Verder verstreekte hij leningen en hypotheek aan mensen. Gerrit was tevens boer en is bovendien drie jaar burgemeester van Ezinge geweest, van 1850 tot en met 1853, en mogelijk nog langer gemeenteraadslid.

7 Zie hoofdstuk 5 en het afschrift van de tekst (hoofdstuk 7). “Rip” staat voor “requiscat in pace”. De hele spreuk betekent vrij vertaald: Eind goed, al goed, en moge hij rusten in vrede.

Gerrit Arends Arends op
latere leeftijd

In 1814 trouwde Gerrit met Wietske Hindriks Smith, en ze kregen acht kinderen van wie er vier op zeer jonge leeftijd stierven. Vier kinderen groeiden op: Eltje, Geertruid, Arend en Hindrik. Wietske overlijdt in 1863. Gerrit is dan nog dertien jaar weduwnaar en overlijdt in 1876 op de respectabele leeftijd van 83. Het graf van Gerrit Arends Arends is nog altijd te bezoeken op de begraafplaats aan de Allersmaweg in Ezinge.

Broer Kornelis werd ook koopman en trouwde in 1823 met Grietje Gaaikes Kampstra. Hij overleed aanmerkelijk jonger dan zijn broer, namelijk in 1854, op 57-jarige leeftijd.

Rond 1804 tekende Gerrit Arends de sprookjes van Trijntje Soldaats op. De volgende die het schriftje in handen kreeg was volkskundige Johannes Onnekes, die terecht veronderstelde dat Trijntje haar verhalen in het Gronings zal hebben verteld. Onnekes vertaalde kort na 1876 verschillende teksten terug in het Gronings en als voorbeeld volgt hier de zesde vertelling (in de editie van zijn nicht Eilina Huizenga-Onnekes de achtste vertelling), die in 1905 als volgt is gepubliceerd door G.J. Boekenoogen in het tijdschrift *Volkskunde*: